

УДК 343.37-048.66(437.3)

К. В. Бисага,
аспірант Івано-Франківського національного
технічного університету нафти і газу,
м. Івано-Франківськ

РЕГУЛЮВАННЯ ТА ІНСТИТУЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ДОХОДІВ, ОДЕРЖАНИХ ЗЛОЧИННИМ ШЛЯХОМ (НА ПРИКЛАДІ ДОСВІДУ ЧЕХІЇ)

Здійснено аналіз регулювання та інституційного забезпечення протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. На прикладі досвіду Чехії виділено законодавчі та нормативно-правові акти, що діють у цій сфері. Досліджено інституційне забезпечення протидії легалізації злочинних доходів.

Ключові слова: легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом; законодавче регулювання; нормативно-правове регулювання; інституційне забезпечення; адаптація законодавства.

Постановка проблеми. Проблема протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, є в останні десятиліття предметом уваги соціологів, економістів, юристів, управлінців та ін., які намагаються долучитися до її вирішення. Національні (регіональні) рівні цієї проблеми, які набули вже навіть міжнародного рівня, ставлять перед науковцями досить конкретні завдання, суть яких зводиться до аналізу та узагальнень явищ і процесів цього злочинного бізнесу, виявлення його новітніх тенденцій та на їх основі – вироблення певних прогностичних уявлень та адекватних механізмів протидії. У свою чергу складовими цих механізмів мають бути насамперед правові (регулювання) та організаційні заходи (інституційне забезпечення), спрямовані на виявлення та ліквідацію фактів легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом.

Європейський досвід, і зокрема досвід посткомуністичних країн як повноцінних держав-членів Європейського Союзу, які мають змогу ефективніше

протидіяти легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, є особливо цінним для України, яка докладаеть багатьох зусиль до повномасштабної реалізації з 2016 р. положень Угоди про асоціацію з ЄС.

Нашу увагу привернув досвід Чеської Республіки у протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, з кількох причин, першу з яких складає деяка статистика: у 2015 р. Чехія покращила свої позиції у рейтингу сприйняття корупції в суспільстві – з минулорічного 57-го місця у світовому рейтингу піднялася на 53-є місце [7].

Крім того, в Чеській Республіці, як і в інших посткомуністичних країнах, зокрема і в Україні, головним засобом нелегального збагачення є злочинне господарювання, і дуже незначна частина припадає на торгівлю наркотиками, як це буває в інших країнах світу.

І нарешті, цікавим є так званий регулятивний досвід чеського законодавства, в якому використовується термінологічне словосполучення «легалізація доходів, одержаних злочинним шляхом» у його трактуванні Страсбурзькою конвенцією. Тобто, при цьому доходом вважаються не тільки грошові кошти, але і будь-яка економічна вигода, наприклад, цінні папери, дорогоцінні метали та інше. В процесі легалізації злочинних доходів відбувається приховування незаконного способу отримання економічних вигод з метою створення уяви, що нібито ці доходи здобуті законним способом. Отримані у такий спосіб засоби дуже часто знову використовуються для вчинення наступних злочинних діянь або для особистого використання виконавцями організованого злочину.

Загальновідомо, що злочинні доходи вкрай негативно впливають на сферу економіки. Незаконно одержані капітали використовуються завжди тільки там, де є найлегшою їх легалізація, і ніколи не з'являються у тих сферах, де неможливо використати їх ефективно. Як справедливо наголошується дослідниками, потенційна загроза даного процесу полягає в тому, що метою досягнення нового

витка надприбутків при невідпрацьованих механізмах приватизації і роздержавлення, злочинні структури можуть стати власниками основного обсягу матеріальних цінностей. Причому з розвитком внутрішніх організованих злочинних структур вони усе щільніше вбудовуються в злочинні міжнародні організації і виходять на транснаціональний рівень [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останнім часом зросла кількість досліджень способів, механізмів, систем тощо протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, які застосовуються з метою детінізації економіки на національному та міжнародному рівнях. Найбільш активно працюють над цією проблематикою закордонні дослідники, зокрема такі, як Ф. Бретт, Дж. Гросман, Дж. Жданович, К. Коттке, Дж. Модінгер, Т. Рейтер, Р. Седдіг та ін.

Вітчизняні дослідники цієї тематики демонструють, на жаль, ще досить низький рівень наукового інтересу, що підтверджується фрагментарним, безсистемним описом окремих проблем боротьби з легалізацією злочинних доходів, відсутністю фундаментальних досліджень, які допомагали б вирішенню існуючих проблем регулювання та інституційного забезпечення протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Проте, варто відзначити деякі наукові доробки таких авторів, як О. Барановський, С. Буткевич, З. Варналій, Л. Воронова, О. Горбунова, О. Київець, І. Коломоєць, Л. Кривонос, В. Куркін, О. Римарук та ін.

Питанням протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, у Чеській Республіці присвячені роботи чеських науковців М. Ножіни, Р. Повіса, П. Лішки, Ю. Тврдего, М. Резкової, Ю. Єлінека та інших.

Метою статті є вивчення питань, пов'язаних із законодавчим і нормативно-правовим регулюванням та інституційним забезпеченням протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, у Чеській Республіці.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто погодитись з думкою дослідників про те, що відмивання грошей не можна назвати одним з нових проявів

глобалізації чи інших світових процесів, оскільки злочинність, яка обумовлює легалізацію отриманих незаконних доходів, вже досить широко вивчена науковцями-юристами. Однак як окрема глобальна проблема з точки зору державного регулювання стала розглядатися на офіційному рівні порівняно нещодавно – з 1989 року, коли на Паризькому саміті Великої Сімки (G–7) було прийнято рішення про організацію міжнародного органу, що координує зусилля усіх зацікавлених держав з протидії відмиванню грошей. З цього моменту договірне та інституційне поле міжнародного співробітництва стало розширюватися, про підтримку глобальних ініціатив заявили низка впливових міжнародних організацій, таких як ООН, МВФ, Група Світового банку, що вилилося в розробку спеціальних програм, рекомендацій, створення різноманітних комісій та комітетів [1].

Підвищений інтерес до цієї проблематики пояснюється, насамперед, транснаціональним характером розглядуваного виду злочину, обумовлений його підвищеним ступенем суспільної небезпеки і високою поширеністю одночасно. Транснаціональний характер злочинної діяльності, пов'язаної з легалізацією злочинних доходів, спричинив прийняття міжнародних актів, які закріпили основні принципи організації протидії цьому виду злочинної діяльності. Саме завдяки міжнародним правовим актам, активній діяльності міжнародних організацій, таких як ООН, ФАТФ, Група Егмонт та ін., були закладені правові основи для побудови на національному рівні системи протидії легалізації злочинних доходів. Виконання і сприйняття державами-учасницями міжнародних організацій зазначених правових норм, а також різного роду рекомендацій і зумовили наявність відзначеної схожості [11].

Одним з перших заходів регулятивного характеру в Чехії, спрямованих на боротьбу з легалізацією злочинних доходів, варто вважати прийняття Урядом Чехословацької федеративної республіки постанови № 734 від 14.11.1991 р. «Про

оподаткування і контроль» [13] положення якої були спрямовані на поліпшення контролю за сплатою податків.

У 1993 р., після розпаду федерації, Чеська Республіка ратифікувала Віденську конвенцію про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин, а через два роки приєдналася до Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом.

Наступним вагомим кроком у напрямку регулювання протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, було прийняття Закону № 62/1996 «Про деякі заходи проти легалізації злочинних доходів», [14] положення якого були адаптовані до відповідного законодавства ЄС та існуючих міжнародно-правових норм. З прийняттям цього закону Чехія приєдналася до держав, які адаптували своє національне законодавство до Директиви Ради № 91/308 ЄЕС щодо запобігання використанню фінансової системи для відмивання грошей [3].

Важливість цієї директиви полягає в тому, що вона містить два принципові положення щодо: 1) зобов'язання фінансових інституцій ідентифікувати визначені законом особи і одержані відомості зберігати щонайменше 10 років; 2) обов'язок повідомляти визначеному державному органу про підозрілі угоди. У зв'язку з цим був створений *Фінансовий аналітичний підрозділ (ФАП)* в рамках Міністерства фінансів Чехії та відмінена банківська таємниця.

У зв'язку зі вступом Чехії в ЄС у згаданий закон одинадцять разів вносилися відповідні зміни і доповнення, спрямовані на поглиблення адаптації його правових норм до європейського законодавства.

У рамках подальшої гармонізації чеського права з правом ЄС у 2002 р. змінами до Закону про банки були заборонені вклади на поручителя, оскільки саме анонімні депозитні вклади були дуже часто інструментами легалізації злочинних доходів. На сьогодні згідно даних Чеської страхової компанії на закритих

анонімних рахунках знаходиться сума у розмірі 3,5 млрд крон [8].

У 2005 р. була прийнята нова Директива Європарламенту і Ради 2005/60 ЄС про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму [6], яка замінила вищезгадану Директиву Ради 91/308 ЄЕС [3] у т.ч. та її пізнішу версію 2001/97/ЄС [5].

Тому Міністерство фінансів Чехії прийняло рішення про необхідність підготовки нового національного закону. І хоча за вимогою Євросоюзу такий закон мав стати елементом національної законодавчої системи до 15.09.2007 р., насправді він був прийнятий тільки на початку 2008 р. Закон про деякі заходи по боротьбі з відмиванням грошей і фінансування тероризму [10]. На сьогодні це основний (базовий) закон Чехії у сфері боротьби з відмиванням злочинних доходів та фінансуванню тероризму.

У зв'язку з прийняттям Євросоюзом 4-ї Директиви [4] ФАП Міністерства фінансів Чехії видав у 2015 р. методичні рекомендації для банків та інших інституцій щодо ідентифікації ними реальних власників юридичних осіб. Враховуючи положення цієї директиви та національного закону проти відмивання злочинних коштів, ФАП вважає, що банки та інші подібні інституції завжди повинні з'ясувати певні дані про реального власника компанії. Це означає, що кожна юридична особа, як клієнт банку, повинна в рамках ідентифікації та контролю надати банку, окрім іншої, інформацію про своїх істинних власників. Ненадання такої інформації буде, як стверджує Ю. Таборські, достатньою умовою для відмови у встановленні ділових відносин [8].

Однак, як вважають чеські спеціалісти по боротьбі з відмиванням грошей, одержаних злочинним шляхом, проблема визначення кінцевих бенефіціарів компаній криється в тому, що фінансові інституції мусять самостійно докладати значних зусиль для встановлення даних про реального власника свого клієнта, хоча ніхто їм не забороняє з такими клієнтами укладати ділові відносини, допоки їх

вивчення не закінчене. Іншими словами, поки немає іншої можливості, ніж довіритись відомостям самого клієнта без можливості перевірки їх змісту в незалежних джерелах, банк на основі власного аналізу угоди визначає профіль ризику такого клієнта. З цього випливає, що в багатьох випадках банки укладають ділові відносини з компаніями, незважаючи на те, що про власників мають або незначне уявлення, або не мають ніякого. Єдиною гарантією від ризиків у відносинах з невідомими компаніями є не встановлення з ними будь-яких відносин.

Не покращив таку ситуацію і новий Цивільний кодекс Чеської Республіки, який набрав чинності у 2015 р. Більше того – з'явилася ще одна складність – це трасти і фонди, які вводяться цим законом. Як показує досвід інших країн, саме вони найчастіше вважаються інструментами відмивання брудних коштів.

Щодо інституційного забезпечення протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, варто зазначити, що у Чехії створено *підрозділ фінансової розвідки (ПФР)* адміністративного типу, який діє в структурі Міністерства фінансів. Такий тип цього підрозділу є одним з чотирьох, які найчастіше виділяють серед підрозділів фінансової розвідки, застосовуваних сьогодні у країнах, що борються з легалізацією злочинних доходів: ПФР адміністративного типу; ПФР правоохоронного (поліційного) типу; ПФР судового або прокурорського типу; ПФР «змішаного» або «гібридного» типу [11]. У такому випадку чеський ПФР не є частиною поліцейських або правоохоронних органів. Головна перевага такого типу підрозділів пов'язана з більш лояльним їх сприйняттям відповідальними учасниками системи фінансового моніторингу, які повинні надавати доступ до банківських даних, до інформації про цінні папери та до документів про сплату податків.

У структурі Міністерства фінансів Чеської Республіки створено *фінансовий аналітичний підрозділ (ФАП)*, який функціонує з 1996 р. як «фінансово-розвідувальна одиниця». Створений у форматі юрисдикції міжнародного права, цей підрозділ є

одним із засновників Егмонтської групи, що об'єднує фінансові розвідки різних країн світу (Основною метою Егмонтської групи є забезпечення швидкого (до 1 доби) обміну інформацією між ПФР. Всі члени Егмонтської групи приєднані до спеціальної захищеної комп'ютерної мережі обміну даними (Egmont Secure Web)). Сьогодні ФАП виконує наступні завдання:

- є центральним органом по збору та аналізу повідомлень про підозрілі угоди;
- функціонує як фінансово-розвідувальна одиниця у взаємовідносинах з міжнародними партнерами;
- є виконавцем запобіжних заходів проти відмивання «брудних» коштів, фінансування тероризму і фінансування поширення зброї масового ураження;
- функціонує як контролюючий орган у визначеній сфері та є виконавцем і координатором у виконанні міжнародних санкцій;
- у визначеній сфері готує проекти законодавчих актів та бере участь у підготовці нормативних актів Євросоюзу та міжнародних угод;
- відповідає за укладання угод про повернення втраченого або арештованого майна за кордоном.

Останнім часом ФАП набув особливого статусу. Відповідно до § 31а Закону від 18 червня 2015 р., яким внесено зміни до Закону №253/2008 «Про деякі заходи проти легалізації коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму» [15], ФАП є частиною Міністерства фінансів, відокремленою від інших підрозділів міністерства, з такими організаційними, кадровими та іншими обмеженнями, що забезпечують режим, в умовах якого інформація, одержана при реалізації компетенції підрозділу відповідно до вимог цього закону, не буде доступна для особи, яка не має на це відповідних повноважень.

Отже, ФАП не є цілісною інституцією, у якій би повністю об'єдналися повноваження поліції і органів господарювання та управління, а його основні

завдання полягають в отриманні повідомлень від відповідальних осіб про підозрілі угоди та їх вивчення, в здійсненні контролю за відповідальними особами щодо виконання ними певних обов'язків, забезпеченні співробітництва із закордонними інституціями та створенні умов для протидії відмиванню злочинних коштів.

Варто зазначити, що не має окремого (спеціального) закону про ФАП. Міністерство фінансів Чехії відзначає, що між підрозділами фінансової розвідки певною нормою стало укладання так званих меморандумів про співпрацю. Меморандуми є також основою співпраці із закордонними партнерами. Функціонально ФАП підпорядковується заступнику міністра фінансів і має чотири структурних підрозділи:

- міжнародний і правовий відділ, який забезпечує співпрацю із закордонними партнерами у розслідуванні підозрілих угод; веде провадження і опрацьовує проекти рішень у сфері протидії легалізації злочинних доходів, фінансуванні тероризму; контролює виконання міжнародних санкцій або надає правовий сервіс при підготовці чеських законодавчих норм і міжнародних угод в рамках компетенції ФАП;

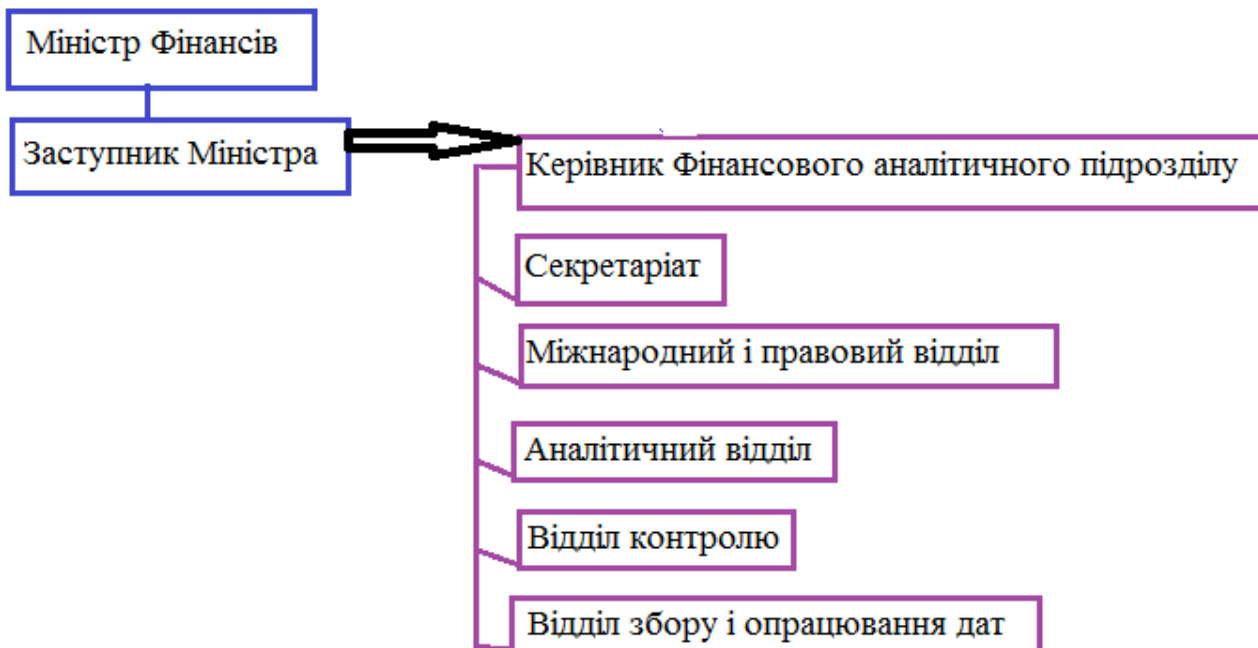
- аналітичний відділ, який збирає і аналізує інформацію про підозрілі угоди; співпрацює з Національним банком Чехії та правоохоронними органами; опрацьовує кримінальні підозри; готує заявки про надання інформації від закордонних партнерів і має доступ до баз даних інших органів влади;

- відділ контролю – контролює повідомлення банків та інших фінансових установ про підозрілі угоди або виконання міжнародних санкцій;

- відділ збору і опрацювання дат, який, крім опрацювання справ IS (справи, що пов'язані з придбанням великих об'єктів нерухомості) та повідомлень митників про ввезення і вивезення золота, впроваджує та підтримує т.зв. Moneyweb (електронний зв'язок, наприклад, з банками) [15].

Схематично Фінансово-аналітичний підрозділ Міністерства фінансів Чеської

Республіки можна відобразити так:

Основним завданням ФАП є пошук підозрілих угод. З цією метою відповідальні особи подають ФАП повідомлення про підозрілі угоди, хоча і сам підрозділ має право добувати таку інформацію, яку в подальшому піддає аналізу. Обов'язок надання ФАП інформації покладено і на Міністерство внутрішніх справ. Отримані повідомлення опрацьовуються в інформаційній системі ФАП. На цю інформацію не поширюються норми закону про охорону персональних даних, які дозволяють особам витребувати справу про дані, які стали відомі про них.

У 2014 р. ФАП прийняв загалом 3192 повідомлення про підозрілі угоди, 70 % з яких надійшло з банківського сектора. Тому ФАП зосереджує свою увагу, насамперед, на нагляді за пунктами обміну валюти і фінансовими посередниками, кількість перевірок яких значно збільшилася. Це пов'язано з тим, що повідомлень про підозрілі угоди від обмінних валютних пунктів Чехії поступає до ФАП усього кілька відсотків від загальної кількості таких повідомлень.

Загалом у порівнянні з 2012 р. кількість повідомлень про підозрілі угоди збільшилася на 45 %. На основі цих повідомлень ФАП подав до правоохоронних

органів 680 справ (збільшення на 58 %). У 263 випадках ФАП заблокував кошти, одержані злочинним шляхом, на загальну суму 2,182 млрд. чеських крон (у 2013 р. ця сума була більше на 3 млрд крон). У рамках вузької співпраці ФАП також передав до Генеральної фінансової інспекції 1491 інформаційних матеріалів про підозру у податкових правопорушеннях (таблиця) [8].

Таблиця

Статистичний огляд основних показників роботи (дій) ФАП
за 2011–2015 рр.

Назва дії	2011 р.	2012 р.	2013 р.	2014 р.	2015 р.
повідомлення про підозрілі угоди	1970	2191	2721	3192	2302
подано справ до правоохоронних органів	253	429	547	680	432
передано до Генеральної фінансової інспекції матеріалів про підозру у податкових правопорушеннях	680	852	1162	1491	2900
заблоковано коштів, одержаних злочинним шляхом (у млн. ЧК)	808,2	1006	3004	2182	5963

У 2015 р. ФАП зіткнувся з широким спектром правопорушень, які мали за мету збагачення за рахунок держави або інших осіб. Збільшилася кількість злочинів з приховування об'єктів оподаткування, особливо у сплаті податку на прибуток та податку на додану вартість. Найбільшу частину предикативних злочинів у останні роки стабільно становить інтернет-шахрайство, і насамперед, електронна торгівля та фішингові площадки (створені як за кордоном, так і всередині країни).

Ще одним важливим елементом у боротьбі з легалізацією злочинних доходів у Чехії є *Орган по виявленню корупції та фінансової злочинності Служби кримінальної поліції та розслідувань*, заснований 15 березня 2003 р. Цей орган, на думку М. Коларової, є спеціалізованим підрозділом, який займається, насамперед, перевіркою та розслідуванням найважчих форм кримінальних злочинів у сфері фінансів, господарської діяльності та корупції. У боротьбі з відмиванням брудних коштів цей підрозділ тісно співпрацює з ФАП на основі укладеної «Угоди між

Поліцією Чеської Республіки та Фінансовим аналітичним підрозділом Міністерства фінансів Чеської республіки про надання інформації та про деякі інші заходи спільної роботи» від 11 березня 2011 р. [9] Угода регулює дії ФАП щодо порядку отримання інформації, обміну інформацією між Поліцією і ФАП, а також порядок подання підозри.

У червні 2013 р. був підписаний додаток до цієї угоди [9], який набрав чинність 1 липня 2013р., згідно з яким ФАП надалі буде подавати підозри у вчиненні кримінального злочину не Органу по виявленню корупції та фінансової злочинності, а Органу служби кримінальної поліції та слідства Президії Поліції Чеської Республіки, у т.ч. і щодо люстрації на прохання ФАП.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Вищевикладене дає підстави зробити такі висновки:

1. Протидія легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, забезпечується сьогодні на національному рівні (тобто в окремих країнах), на регіональному та міжнародному рівнях як за допомогою законодавчого та нормативно-правового регулювання, так і через відповідні інституційні структури і механізми. Такий комплексний підхід зумовлений транснаціональним характером цього виду злочинної діяльності та зростанням рівня його суспільної, і навіть міжнародної небезпеки.

2. Реальна боротьба в Чеській Республіці з легалізацією доходів, одержаних злочинним шляхом, розпочалася фактично з часу її вступу в Європейський Союз. За цей період в контексті загальної адаптації чеського законодавства до законодавства ЄС відбувалися також дії адаптаційного характеру щодо відповідних правових норм, які регулюють протидію легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом. Зокрема в базовий закон «Про деякі заходи проти легалізації злочинних доходів», прийнятий ще в 1996 році, було внесено одинадцять відповідних змін і доповнень, спрямованих на поглиблення адаптації правових норм до європейського

законодавства.

3. Протидія в Чехії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, отримала також досить ефективне інституційне забезпечення, про що свідчить створення таких спеціалізованих органів, як фінансовий аналітичний підрозділ, який виконує функції національного підрозділу фінансової розвідки Чехії та Орган по виявленню корупції та фінансової злочинності Служби кримінальної поліції та розслідувань.

Перспективними подальшими розвідками у даному напрямку видається доцільність вивчення проблем, пов'язаних з регулюванням та інституційним забезпеченням протидії легалізації доходів, одержаних злочинним шляхом, в Європейському Союзі (тобто на союзному рівні).

Список використаних джерел:

1. *Кривонос Л.* Міжнародний досвід державних механізмів запобігання та протидії легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом [Електронний ресурс] / Л. Кривонос. – Режим доступу : <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=730>.
2. *Куркін В.* Деякі питання правового регулювання протидії окремих держав легалізації доходів від злочинної діяльності [Електронний ресурс] / В. Куркін. – Режим доступу : <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2184>.
3. Council Directive 91/308/EEC of June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kapitalmarktrecht-im-internet.eu/en/Areas%20of%20Law/Private_Law/European_Law/41/Directive_91_308_EWG.htm
4. Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv%3AOJL_2015.141.01.0073.01.ENG.. – Назва з екрану.
5. Directive 2001/ 97/EC of the European Parliament and of the Council of 4 December 2001 amending Council Directive 91/308/EEC on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering Commission Declaration [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.kapitalmarktrecht-im-internet.eu/en/Areas%20of%20Law/Capital_Markets_Law/European_Law/9004/Directive_2001_97_E_G.htm.
6. Directive 2005/60/EC of 26 October 2005 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering and terrorist financing, яка замінила вищезгадану Директиву Ради 91/308 СЕС.
7. Hospodarske Noviny. Vláda projedná novou protikorupční strategii pro roky 2015 až 2017, 14.12.2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://domaci.ihned.cz/c1-63259580-vlada-projedna>

novou-protikorupcni-strategii-pro-roky-2015-az-2017. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

8. *Táborský Jiří*. Manuál FAÚ pro banky: Nepere u vás klient peníze? / Jiří Táborský //Cezka pozice. 04.11.2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ceskapozice.lidovky.cz/manual-fau-pro-banky-nepere-u-vas-klient-penize-fl1-/tema.aspx?c=A131102_230025_pozice_137200. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

9. *Kolářová Michaela*. Rigorózní práce Finančně-právní aspekty boje proti praní špinavých peněz. 2013 [Електронний ресурс] / Michaela Kolářová.. – Режим доступу : <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:RDxEjEd96oUJ:https://is.cuni.cz/webapps/zpz/download/150021239+&cd=6&hl=ru&ct=clnk&gl=ua>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

10. Předpis č. 253/2008 Sb. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-253>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

11. *Thony J. F.* Processing Financial Information in Money Laundering Matters, The Financial Intelligence Units / J. F. Thony // European Journal of crime, Criminal Law and Criminal Justice, 1996, Brussels, p. 3.

12. *TVRDÝ, Jiří*. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a předpisy související: Komentáří. -1 / Jiří TVRDÝ. vyd. – Praha : C. H. Beck, 2004. – 430 s.

13. Usnesením vlády № 734 of "V oblasti daní a kontroly" ze dne 14.11.1991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vlada.cz/scripts/modules/fg/fulltxt.php?langid=1&locale=CZ&sort=tank&searchtext=734>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

14. Zákon č. 62/1996 Sb. o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:nhh20ktRZxIJ:www.mfcr.cz/assets/cs/media/Zak_1996-061_Zakon-c-611996-Sb.pdf+&cd=1&hl=ru&ct=clnk&gl=ua. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

15. ZÁKON ze dne 18 června 2015, kterým se mění zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.sbirka.cz/POSL4TYD/NOVE/15-166.htm>. – Назва з домашньої сторінки Інтернету.

Bysaga K. V. Regulation and institutional support of counteract of legalisation of proceeds obtained from crime (on the Czech Republic experience).

The analysis of regulation and institutional support of counteraction of legalisation of proceeds obtained from crime were made. In the experience of the Czech Republic there are highlighted legislative and regulatory acts in this area. Institutional support for combating money laundering was studied.

Key words: legalisation of proceeds obtained from crime; legislative regulation; legal regulation; institutional support; adaptation of legislation.

Бисага Е. В. Регулирование и институциональное обеспечение противодействия легализации доходов, полученных преступным путем (на примере опыта Чехии)

Сделан анализ регулирования и институционального обеспечения противодействия легализации доходов, полученных преступным путем. На примере опыта Чехии выделено законодательные и нормативно-правовые акты, действующие в этой сфере. Исследовано институциональное обеспечение противодействия легализации преступных доходов.

Ключевые слова: легализация доходов, полученных преступным путем; законодательное регулирование; нормативно-правовое регулирование; институциональное обеспечение; адаптация законодательства.

Надійшла до редколегії 30.12.2015 р.